

Waarom inzetten op omgevingsinterventies?

Omgevingsinterventies zijn een **zeer waardevol onderdeel** van alcohol- en drugpreventie. Door aanpassingen in de omgeving, verminder je de kans op blootstelling aan ongezonde en riskante keuzes. Of je maakt gezonde opties aantrekkelijker en meer beschikbaar. Omgevingsinterventies zijn extra interessant in die omgevingen die veel verleidingen en triggers bevatten. Door slimme aanpassingen in de omgeving creëer je dus kansen voor gezonder én veiliger gedrag.

Bereik in één keer een grote groep.

Met omgevingsinterventies bereik je in één keer meteen heel veel mensen en maak je gezond gedrag toegankelijker voor een brede groep. Je hebt een groot bereik.

💡 **Voorbeeld:** door gratis water aan te bieden op een evenement, in de horeca, ..., stimuleer je het drinken van water en maak je gezond gedrag voor heel veel mensen toegankelijker. Je vermindert bovendien problemen die het gevolg kunnen zijn van het gebruik van alcohol en andere drugs.

Minder afhankelijk van bewuste keuzes

We weten dat hoe mensen zich gedragen vaak niet alleen voortkomt uit bewuste, weloverwogen keuzes. Gedrag is vaak het gevolg van automatische en onbewuste denkpatronen, zeker wanneer je kijkt naar het gebruik van alcohol, drugs of bij gokken en gamen. Mensen gaan deze middelen net gebruiken in situaties waar ze even willen ontspannen en/of de controle willen loslaten. Omgevingsinterventies zijn net daarom extra interessant. Ze houden hier rekening mee en **werken ook wanneer er geen individuele motivatie voor is**. Door triggers in de omgeving aan te passen, verklein je de kans op risicovol gedrag.

💡 **Voorbeeld:** Door alcoholvrije opties goedkoper, opvallender en aantrekkelijker zichtbaar te maken, grijpen mensen sneller naar een gezonder alternatief, zonder dat ze er bewust over nadenken.

Directe impact op gedrag én sociale normen

Met omgevingsinterventies heb je **rechtstreeks impact op gedrag**. Bovendien zorgen veranderingen in gedragskeuzes ervoor dat de grenzen van wat als normaal en acceptabel wordt gezien, verschuiven. Door in te zetten op omgevingsinterventies bouw je mee aan de sociale normen in jouw omgeving.

💡 **Voorbeeld:** Waar het vroeger normaal was dat kinderen mee tafelbier dronken, is dat vandaag zo goed als ondenkbaar. Door de wetgeving -16/-18, maar ook de monitoring op alcoholverkoop aan minderjarigen en systemen van leeftijdsbandjes op fuiven, evenementen en

festivals zijn de normen en percepties over de aanvaardbaarheid van het drinken van alcohol op minderjarige leeftijd verschoven. Ondertussen blijkt uit marktonderzoek, gevoerd in het kader van Tournée Minérale in 2023, dat 66% van de volwassen Vlaamse bevolking vindt dat we de minimumleeftijd om alcohol te kopen moeten verhogen naar 18 jaar.

Bevordering van gelijke kansen

Niet iedereen heeft evenveel toegang tot gezonde opties. Bij sommige groepen in de samenleving is de kans op problemen door middelengebruik groter dan in andere groepen. Dit komt door een opeenstapeling van risicofactoren bij de persoon zelf en in hun sociale omgeving. Door in te zetten op omgevingsinterventies maak je gezonde opties toegankelijker voor iedereen, ongeacht achtergrond of socio-economische positie.

💡 **Voorbeeld:** In buurten waar weinig alternatieven zijn voor ontspanning, kunnen gemeenten investeren in gratis sport- en cultuuraanbod. Dit geeft jongeren een gezonder alternatief voor gamen, gokken of het gebruik van alcohol en andere drugs.

Kies voor structurele impact

Door in te zetten op omgevingsinterventies, bouw je mee aan een gezondere, veiligere omgeving waarin mensen automatisch betere keuzes maken. Het is dé slimme en toekomstgerichte manier om preventie naar een hoger niveau te tillen.

Klaar om het verschil te maken?

Met welke omgevingsinterventies kan ik aan de slag?

De [online inspiratietool omgevingsinterventies](#) bundelt heel wat voorbeelden waar jij mee aan de slag kan gaan. Je kan de voorbeelden **filteren op de setting** waarin je actief bent. Zo krijg je **op maat suggesties** van omgevingsinterventies die jij zou kunnen toepassen. Per interventie kom je te weten welke **risicofactoren je ermee kan verkleinen of welke beschermende factoren je kan versterken**.

Lees ook meer over [de kracht en het belang van omgevingsgerichte preventie](#).

